

Svoboda slova

Já (Petr Byrtus, 19 let, student 3. ročníku Obchodní akademie v Českých Budějovicích)

Svoboda slova. Co to vůbec je svoboda slova? Dle mého názoru je to jenom jedna součást svobody jako celku. Každý by měl být naprosto svobodný v tom, co udělá, tedy i v tom, co řekne. Slovem vyjadřujeme své myšlenky i pocity. Kdybychom nemohli ani to, co bychom potom mohli? Chci říct, že vnitřní svoboda a svoboda slova je základem svobody vůbec. Bez svobody slova jsme „jenom stroje“ sloužící tomu, co nám tuto svobodu vzalo. I tak se mi zdá, že jsme všichni jenom využíváni těmi nejmocnějšími a naše svoboda je pouze fikce. Nejhorší mi připadá, že se o svobodu často okrádáme sami, obzvláště o svobodu slova. Nechceme něco říct, protože by to bylo nemístné, dostali bychom se do konfliktu, výsledek by nás nebo někoho nějakým způsobem ranil. Proč? Proč je naše společnost postavená na lžích a neupřímnosti? Proč se všichni tolik bojíme pravdy? Bojíme se tolik, že se většina lidí vzdává toho, čeho si spousta z nich nejvíce cení, a to právě svobody.

Uvědomuji si, že svoboda je určitý prostor, ve kterém se jedinec může pohybovat, aniž by svými zájmy ohrožoval druhého. Svoboda není ani nemůže být absolutní, protože pak bychom upadli do anarchie, živelnosti, každý by si mohl dělat co by chtěl a nemusel by respektovat stát, zákony, autority. Proto nesmíme zapomínat, že naše svoboda je především ve svobodě volby. Během života se každý z nás mnohokrát rozhoduje, volí mezi různými alternativami, ale nikdy už se nedozvíme, co by bylo, kdybychom zvolili jinou možnost. V tom je kouzlo i určité specifikum svobody jednotlivce.

Po přečtení úryvku z textu T. Jeffersona jsem došel k následujícím závěrům: V prvním odstavci si myslím, že Jefferson skvěle vystihl, že svoboda slova neplatí jenom pro stát, ale i pro jedince. A stát by měl fungovat jako jedinec a zastupovat „společný názor“ všech jedinců, kteří do tohoto státu patří. Vy přece v každém vztahu taky jste jenom tak dlouho jak chcete. Když se stane něco, co přeroste vaši trpělivost, vztah ukončíte, nehledě na to jaký vztah to je.

V druhém odstavci Jefferson opět dokázal shrnout něco, co by jen tak někdo nedokázal, i když to každý považujeme za samozřejmé. Každý má svá práva, která mu nikdo nevezme, když si je vzít nenechá. Druhou myšlenkou, kterou vidím je, že každá vláda by měla sloužit lidem a ne lid vládě. Tak to bohužel není. Vlády sledují své cíle, a ne cíle lidí, politici myslí jenom na sebe, své bohatství, svou moc.

V třetím odstavci T. Jefferson píše, že lidé dané vlády snášejí, dokud vlády nepřekročí určitou hranici. V opačném případě lidem dojde trpělivost, uskuteční revoluci a dosadí si vládu novou. Nová vláda by měla být lepší a napravit chyby vlády minulé, a ze začátku tomu tak i možná je, ale časem se zase mnohé vrátí do starých kolejí. Tyto koleje možná vypadají na první pohled jinak, ale ve výsledku jsou pořád stejné. Dosazení zástupci sledují pouze své cíle, své štěstí a ne štěstí lidu.

Celý Jeffersonův text je velmi výstižný a uvědomělý. Platí pro každou vládu a dá se snadno převést dokonce i na firmy, rodiny, jedince. Platí tedy v každodenním životě, a my mnohé tak necháváme fungovat i přesto, že bychom se měli za každou cenu snažit sebe i společnost změnit.

Můj názor je samozřejmě subjektivní, a proto mě napadlo, že se zeptám jiných lidí, jak rozumí danému textu, protože mají jiné zkušenosti, jiný pohled na svět.

Svoboda slova

Emanuel Byrtus (emoční kouč, OSVČ, 57 let)

O svobodě slova uvedl: *„Jsou tam dva faktory, které si lidé asi moc neuvědomují. Jeden faktor, vnější, společnost, ideologie, která bere svobodu slova. Komunistické systémy a podobně, které vás za vaše vyjádření perzekuuji. To je jedna forma narušení svobody slova. A druhá - rodič, učitel apod., kterou si až tolik neuvědomujeme, třeba ve vztahu mezi rodičem a dítětem, kde je dítě za svůj projev trestáno, perzekuováno. A z toho se vyvine třetí typ, já sám, vnitřní svoboda slova. Já sám mám strach, že budu potrestán, že mě lidé nebudou mít rádi. Příklad: Zeptáte se ve společnosti na názor, a z dvaceti lidí se přihlásí pouze tři, aby svůj názor vyjádřili, ostatní se bojí i přesto, že jsou k vyjádření vyzýváni. Všechny tři mají stejný důvod strach z perzekuce, konfliktu, že mé potřeby nebudou naplněny, nebudu v bezpečí, budu vyloučený.“*

Po přečtení úryvku z textu E. Byrtus řekl:

„Nemám k tomu co říci. Tak jak to je, je to pravdivé, a to doslova. Včetně toho, že větší strach vyhrává. Mám-li větší strach z perzekuce, ztráty bezpečí, než narušení známého, narušení systému, budu snášet nepohodlí, které mi daný systém přináší. Třeba ve firmě, lidé si na ztrátu svobody zvyknou a jsou ochotni snášet nesmyslné, despotické věci místo toho, aby se vzepřeli a řekli svůj názor. Aby se lidé dokázali postavit za svoji svobodu, tak musí odložit vnitřní svobodu a najít sebedůvěru a odvahu, k tomu aby svou svobodu zase získali.“

Jan Byrtus (řemeslník, zaměstnanec, 29 let)

O svobodě slova sdělil: *„Já osobně si pod svobodou slova představuji, to, že každý má právo veřejně vyjádřit svůj názor bez obav, že ho bude někdo nějak perzekuovat....prostě, že ve svobodný zemi, maj lidí právo říkat to co si myslěj, i když se to třeba spoustě lidem nelíbí....a můžou tě za to odsuzovat, ale nikoliv odsoudit.“*

Po přečtení úryvku z textu reagoval následovně:

„Pokud má nějaký národ (menšina, skupina obyvatel...) pocit, že by měli mít vlastní stát, mají na to právo, ovšem musí si ho obhájit....že vlády si volí lid sám na základě principů demokracie...a že se nemají lidé ovšem ukvapovat a při sebemenším náznaku vlády měnit...to až při dlouhodobé neschopnosti vlády starat se o své občany, zajistit jim slušné podmínky pro život.....“

Tereza Dousková (personalistka, zaměstnankyně, 27 let)

Svoboda slova

„Já svobodu slova vnímám tak, že beztrestně můžu vyjádřit svůj názor a stejně tak každý médium v zemi a kdokoliv jiný se může vyjádřit bez toho, aniž by za to byl nějaký postih a může se mluvit o čemkoliv.“

Reakce po přečtení úryvku z textu:

„Chápu z toho, že jako pokud jde něco do prdele, tak holt musíš zvednout prdel a něco s tím dělat.“

Myslím, že z toho jasně vyplývá, že svoboda slova je individuální, a každý ji vnímá jinak. Společný je základ. Základ, který máme z chápání společnosti, neboli kolektivního vědomí. Zbytek už se liší vzhledem k výchování, povaze, zkušenostem a mnoha dalším faktorům. I zadaný text každý vidí a chápe jinak. Pravděpodobně i sám T. Jefferson ho chápal jinak než my. A samozřejmě naše vnímání a názory se dají měnit, názory jiných lidí můžeme ovlivňovat veřejným míněním, studiem, lepším porozuměním událostem a jevům ve světě kolem nás.

I mé chápání se po této eseji změnilo. A nehledě na výsledek mě tato zkušenost obohacuje a já jsem rád, že jsem se do toho pustil. Zamyslel jsem se díky tomu nad něčím, nad čím bych normálně nepřemýšlel a zjistil i zajímavé názory jiných lidí. V mém světě si ani víc přát nemůžu.

Zamysleli jste se nad každým názorem? Já ano, nehledě na to, jestli se mi líbil, myslel jsem si, že je hloupý, nesmyslný. Každý názor jsem si promyslel a snažil jsem se vybrat z něj to nejlepší. Snažil jsem se vybrat to nejlepší z toho, co každý svobodně vyjádřil, řekl a sdílel se mnou beze strachu, studu, nebo ohledu na cokoli. To je svoboda slova.

Petr Byrtus